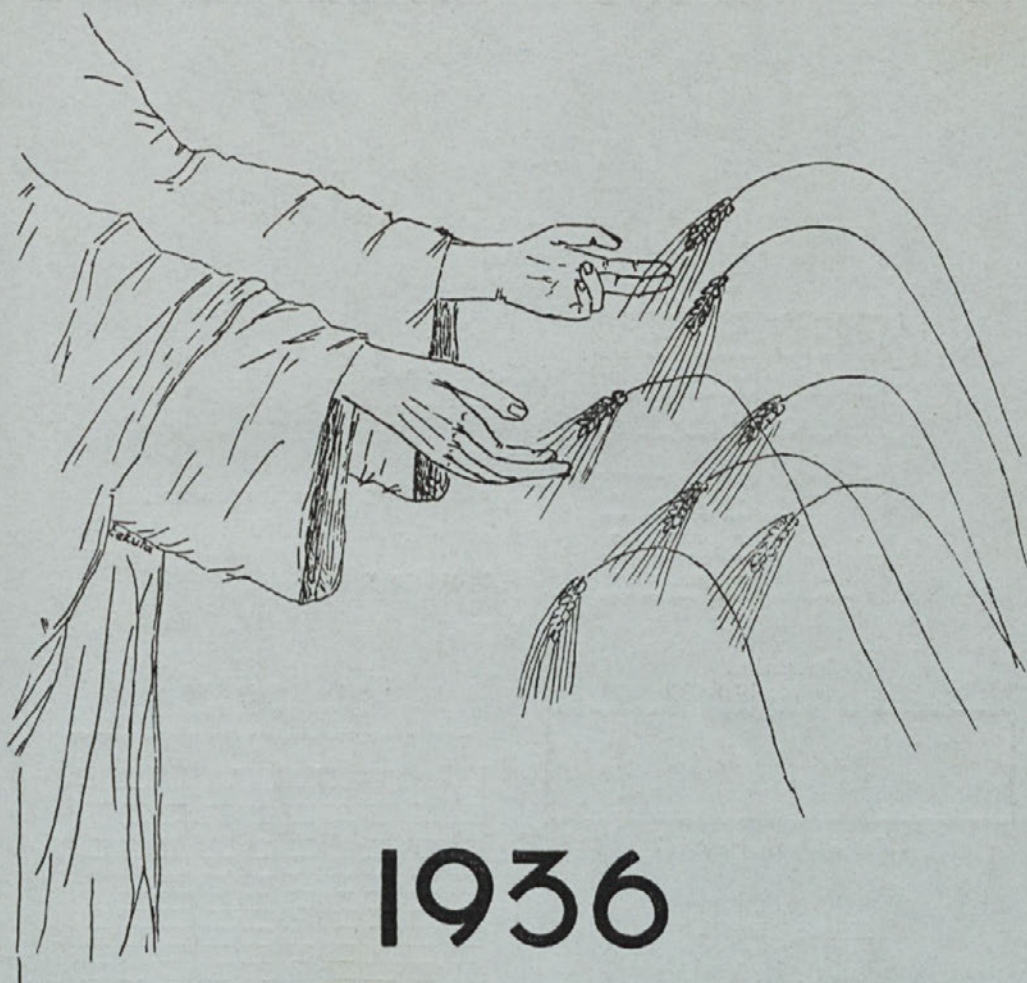

Poštšina plačana v gotovini.

Štev. 2.

NAŠ^V DOM

1936

LIST · SLOVENSKE · MLADINE

»Naš Dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš Dom« se naroča pri upravi »Našega Doma«, Maribor, Koroška cesta 5, in stane pod skupnim naslovom Din 18, posamezni naročniki pa bodo plačali Din 20 letno.

Zaupniki in agitatorji »Našega Doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega Doma«.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40 kot odškodnino za napravo klišeja na naslov uprave.

Kvadrat.

(L, I.: 20 točk.)

a	a	b	b	b	c	c
d	e	e	e	e	e	e
g	g	i	i	i	k	l
m	m	m	n	n	n	n
n	o	o	o	o	o	o
o	p	r	r	r	s	s
t	t	t	t	u	v	v

II

1. nihče.
2. mesto v Aziji.
3. tisti, ki je zbežal.
4. novice.
5. znameniti grad na Primorskem.
6. obrtnik.
7. pokrajina v Italiji.

$$I-II = ?$$

Posetnica.

(J. Šešerko; 10 točk.)

S. g. Erik Knak,
uč. Istra

Kdo je sivolasi dedec?

Križ.

(Križan: 15 točk.)

1	2
3	4

1—2 cvetlica! 1—4 žensko ime; 3—2 površje telesa; 3—4 domača žival.

Skrivalnica »Mreža«

(Nace Čeh: 25 točk.)

1	3	4	5	1	3	5	1	3	1
■					■				
■			■						
	■							■	
■									■
			■					■	
				■					
					■				
						■			
							■		
								■	
									■
I.	III.	IV.	I.	II.	IV.	III.	III.	V.	V.

Nadaljevanje na 3. strani.

Ene misli — enega duha.

V svojem zadnjem pismu, ki ga je papež Pij XI. 20. decembra 1935 naslovil na vse duhovnike katoliške Cerkve, opozarja predvsem na to, da morajo vsi duhovniki biti »acies ordinata«, kar slovensko pomeni — dobro urejena bojna vrsta. Samo, če bo ena misel in en duh vodil duhovščino pri delu in v boju za resnico, bo uspeh gotov.

Naj bi bile tudi naše fantovske vrste tako strnjene in enotne, da bi vladal tudi v njih en duh, brez razprtij in nesoglasij. Spori in notranje borbe slabijo našo udarno in odporno silo. Priliko dajo nasprotniku, da izrabi nered v naših vrstah in udarja — z uspehom. Zgodovina nam je priča, kako so trpeli narodi in države, ki niso poznali trdno povezane duhovne skupnosti. Kdo ne pozna usode Svetopolkove moravske države, ki je padla v sužnost, ker se je dvignil brat zoper brata! Slovanom se očita, da skupnosti ne poznajo, ampak, da so po svoji naravi prepirljivi in nagnjeni k sporom in svajam.

Gotovo je, da je tudi v naših organiziranih vrstah mnogo sporov in nezaupanja, premalo skupnosti in trdne povezanosti, preveč nevoščljivosti in preveč iskanja samega sebe. Zato so uspehi tako majhni in polet tako nizek.

Ne sejmo razdora, služimo vzvišenemu namenu, h kateremu smo poklicani! Vsakega, ki ne pozna tovarištva in bratstva, vsakega, ki z godrnjanjem in nepotrebnim kritiziranjem slabi naše vrste, smatrajmo za izdajalca in škodljivca. Naše vrste morajo biti vrste ljudi, fantov, deklet, ki naravnost hlapčevsko zvesto služijo ideji naše prosvete in verske obnove.

Vsakdo, ki v življenju ni vzoren, zmeren in dostojen, tudi v vrstah naših fantov ne bo zanesljiv. Nič več ne bo, kakor trhla lata v plotu. Naše vrste so vrste fantov in deklet, ki ne kritizirajo, ne godrnjajo in ne obupujejo; ne poznajo surovosti in ne zahrbtnosti. Nasprotniku so strah, ker vidijo, da so ene misli in enega duha — res — strnjena, urejena vrsta. Takšni bodite!

Dr. M.

Potrebna nam je katoliška skupnost, disciplina in nesebičnost. Nobene izmed teh sil nimamo preveč. Zato je treba še več misijske podjetnosti, več apostolske gorečnosti, več poguma za napad. Kaller.

Stanovi in država.

Dolžnosti stanov.

Državne oblasti se na zunaj nikdar ne moremo oprostiti, pač pa na znotraj. Če bomo v sebi premagali vse nižje nagone krivičnosti, nasilnosti, sebičnosti in se bo porodila v naši duši ljubezen do vseh rojakov, bomo z veseljem delali za skupni blagor države. Države se bomo s tem oprostili, ker ne bomo več izpolnjevali državnih zakonov iz strahu pred kaznijo, temveč radi vesti. Takrat se bomo dvignili nad državo, ker bomo svobodno in prostovoljno delali za skupni državni blagor. Ne bomo več sebično hrepeneli za lastnim dobičkom, temveč za dobičkom skupnosti. Država nam potem ne bo več strašilo, temveč sredstvo za splošno narodno omiko in ljudski blagor.

Da imamo danes tako slabo mnenje o državi, je krivo to, da ne pojmujeemo prav ljudske države. Navzlic ljudskim volitvam in udeležitvi naroda pri vladi še ni današnja država ljudska, ki bi jo ljudstvo ljubilo, se zanjo žrtvovalo in delalo.

Po današnjih pojmihi skuša vsak od države kolikor mogoče veliko dobička iztisniti in jo sebično izrabljati. Ne pomislimo pa, da s tem, da državo izrabljamo, izrabljamo samega sebe, ker država ne sme biti nič drugega nego ljudstvo. Kdaj se bomo povzpeli do zavesti, da nam sovražno stališče do države nič ne koristi, nasprotno, zelo škoduje, ker slabimo tistega, ki nam lahko največ koristi. Ako država dobro prospeva in ima dovolj denarja na razpolago, zida ceste, železnice, vrši socialno in dobrodelno delo ter tekmuje gospodarsko z drugimi državami. Ves uspeh države je tudi uspeh državljanov. Saj tudi državljani več zaslužijo, ker se bujneje razvijajo trgovina, obrt in kmetijstvo.

Ker smo Slovenci vedno živeli v tujih, našemu narodu neprijaznih državah, se nismo naučili dovolj ceniti države. Do države smo bili brezbrizni. Danes imamo lastno narodno državo. Zato ljubimo to državo, zvesto sodelujemo v njeni upravi in skrbimo vneto, da se odpravijo škodljive zlorabe in da zavladata poštenost in pravičnost. Ne smemo se naivno izgovarjati: dobro hočemo, a nositelji oblasti niso dobri. Zapomniti si moramo: vsako ljudstvo ima tako vlado, kakršno zasluži. Angleži imajo dobro vlado. Ako pride začasno slaba na površje, hitro izgine, ker vsako izobraženo ljudstvo zna v pravem času iztrebiti gnilobo iz sebe. Kar znajo Angleži, se moramo sčasoma naučiti tudi mi. Znebiti se moramo svoje stare slovanske lastnosti, da mnogo govorimo, a malo delamo. Delo nas bo rešilo! Vzajemni, iskreni, veselo upajoči in vztrajni napor vseh narodnih slojev in stanov bo položil temelje naši lepši bodočnosti.

Ko bomo dobili smisel za delo za skupni blagor, bomo začeli drugače misliti o državi in o svojih dolžnostih do države. Spoznali bomo, da je država za ljudstvo in naša prijateljica. Posamezniki in stanovi bodo sodelovali pri državi, da bo prospevala.

Kmetje bodo rekli: Mi smo poklicani, da mesta, trge in industrijske kraje preskrbimo z živežem. Vsak, kdor ne sodeluje in ne dela, je brezvesten lenuh, ki se ne zaveda, da roka roko umiva in da človek živi od človeka.

Tudi delavci bodo spoznali, da jih vežejo nasproti celokupnosti resne dolžnosti. Drug drugega bodo vzpodbujali k vztrajnemu in solidnemu delu. Radi bodo proizvajali orodje, obleko, obuvalo, premog in druge

potrebščine za dom ter blago za izvažanje v inozemstvo. Ako nima država česa izvažati v druge države, tudi ne more ničesar uvažati v svojo državo. Potrudili se bodo in smatrali za svojo stanovsko čast, da proizvajajo dobro in kleno blago in tako dvignejo ugled države in svojega stanu.

Prav tako bodo tudi obrtniki in rokodelci pridno delali, da preskrbijo ljudem lepa stanovanja, orodje in obleko. Računali bodo po zmernih cenah, ker se bodo zavedali, da morajo živeti vsi stanovi.

Vzgojitelji, duhovniki in učitelji bodo resno razmišljali o tem, kako dvigniti ljudsko prosveto, vzgojo naraščaja in bodočih državljanov. Z vso resnobo bodo posredovali znanje in ljudsko vzgojo mladini. Preudarjali bodo tudi o duševnih in нравnih potrebah ljudstva in tako ustvarjali narodno izobrazbo in kulturo. Vsak se bo živo zavedal, da je v sveti službi naroda in da nosi veliko odgovornost za njegov blagobit.

Uradniki bodo vestno opravljali svojo službo in se zavedali svojega imenitnega poklica. Od njih je v prvi vrsti odvisen blagor države. Radi ljudstva so, ne pa ljudstvo radi njih. Njihov vrhovni stanovski pravec naj bo vest in ljubezen do svojega naroda. Sovražiti morajo iz dna srca korupcijo, neznačajno podkupljivost, površnost in lahkomiselnost, ljubiti pa točnost, pravičnost in resnobo. Po takih uradnikih bo država rastla in se dvigala, imela pri ljudstvu zaupanje ter spoštovanje.

Ako bi vsi stanovi na ta način vzajemno in vestno delali za narodni blagor, potem bi imeli pravo ljudsko in stanovsko državo. Danes smo še daleč proč od tega vzora! Imamo namesto stanov v državi le sovražne razrede, ki se med seboj borijo za lastni dobiček na življenje in smrt. Stanovi drug drugega obsojajo, drug proti drugemu hujskajo, država pa propada in trpi. Ako hočemo ljudsko državo, red in pravico ter mir, ni zadosti, da spreminjamo samo vlade — dostikrat pridemo samo z dežja pod kap — temveč mi vsi se moramo spremeniti. V naši državi stanujoče ljudstvo mora postati drugačno in se duševno dvigniti.

Fantje, vi morate postati kot bodoči državljani kvas tega novega ljudstva. Plemenito tekmujte v delu za vzajemnost med sloji, stanovitno trebite korenine ozkosrčne osebne sebičnosti in dvigajte smisel za skupnost. Tako boste junaški pionirji bodoče ljudske države. Dr. X.

Adam in Barica.

(Za kravico.)

Kmečki roman. — Spisal J. Š. Baar, prevedel X.

II.

Adam je zvečer res prišel. Gospodinja je predla lan, Barica ji je pa pomagala. Boječe je vstopil, a je odkrito priznal:

»Ne morem vzdržati sam, vse mi je tako žalostno v tej samoti,« pa sede k gospodarju in mu začne pomagati zobe rezati za grablje.

»Imaš hišo, pa tudi kos zemlje za krompir, pa se bosta že lahko oba preživljala,« mu je govoril v teh zimskih večerih Baričin gospodar, sedeč za pečjo.

Nekega večera, ko je zopet začel o tem govoriti, ustavi Barica nenkrat kolovrat, sklene roke in jih položi na krilo ter reče nekam žalostno:

»Vse bi šlo, samo ko bi mogla čimprej spraviti skupaj za kravico.«

»Kravica — to je polovica hrane za življenje,« pritrdi takoj gospodinja in preneha prestiti.

»Za kravo, dragi moj, bi trebalo stotaka, najmanj stotaka,« reče resno gospodar. »Posodili bi ti denar v Klenču, v posojilnici, jaz bi bil porok za tebe.«

»Samo ne z dolгови začeti,« vzdihne sama zase Barica.

»Pa kako hočeš drugače?« reče nejevoljno gospodinja. »Ti bi lahko veliko imela prihranjenega, ako bi ono, kar si zaslužila, nosila v hranilnico, ne pa domov.«

Barica ni na to ničesar odgovorila. Bila je resnica. Pa kaj, ko je bilo doma veliko otrok, ona je tri desetice zaslužila, a Baričin oče je bil ves zadolžen. Njegove roke niso zmogle dela za toliko glav. Bil je povrh slab človek: ni se mogel premagati, če je imel desetico v žepu, pil je in pil...

»Ne opravljalj!« se zadere gospodar nad gospodinjo.

Nekaj časa je bilo v sobi vse tiho.

»Jaz vem, kako bi si morda pomagal,« pravi nekam negotovo Adam.

»Šel bom na Bavarsko.«

»Na Bavarsko?« reče preplašeno Barica. »Tja te ne bom pustila!«

Spomnila se je nesrečnih žen, ki so jim možje odšli na Bavarsko na delo, pa se niso več vrnili. Spomni se onih, ki so odšli trezni in spoštovani, pa so se vračali kot pijanci in propalice, odšli v opankah in kožuhih, vrnili so se pa oblečeni po mestno, na znotraj pa spremenjeni, da se jih je komaj spoznalo. Tudi njena mati je vsikdar, ko je govorila o očetu, zvrčala krivdo na Bavarsko.

»No, če kdo noče, se tam ne bo pokvaril,« pravi gospodinja, ko pogodi njene misli.

»Gola resnica. Ali ni končalo tam dosti naših ljudi? Šuič je padel pri zidanju, Prokopa je ubil kamen, Kotakoviču je vlak odrezal obe nogi. Revez je umrl nekje v bolnišnici,« je živahno naštevala Barica.

»Življenje je življenje,« reče resno Matuševič. »Ali veš gotovo, da ti ne bodo Adama enkrat prinesli mrtvega iz gozda? Spomni se samo strica Marušiča, Krisloviča, Hančaka in drugih! Biti dninar tudi ni prijetna stvar.«

»Pa je vsaj doma, ga vsaj vidim,« se je branila Barica, potem pa ves večer ni spregovorila niti besedice več.

Od tega večera naprej je njej in Adamu hodila Bavarska neprestano po glavi. Ali se popolnoma odpovedati sanjam o kravici, pustiti hlev še dalje prazen, kakor je bil dozdej, in hoditi po vasi in prositi dan za dnem lonček mleka za tri novce, ali pa oditi in se krvavo mučiti, garati kakor živinče in ne popuščati, dokler tam v tujini krvavo ne zaslužiš tistih sto mark... Ne, ni drugega izhoda iz te revščine. Adam se je trdno odločil, da odide takoj po poroki, ženo pa pusti tukaj in se povrne k njej šele takrat, ko bo imel v žepu stotak, cel stotak. To žrtev bo doprinesel, da bo ona videla, kako jo ima rad in da ji ne bo slabo pri njem v kočici. O tem ni govoril z Barico — šele po poroki ji bo to povedal, prej ne. Saj je itak bila vsa zamišljena in nekam potrta.

Pripravljala je potrebno opremo, kupila lonce, naredila si novo svejšnjo obleko, kupila nove čevlje in robec — in pri tem neprestano mislila na svoje bodoče življenje. Ni si ga mogla misliti brez kravice. Kaj bi

delala ves dan, ako ne bi mogla hoditi po travo, sušiti seno in pripravljati steljo? ... Šla bo na delo h kmetom in oni ji bodo zvečer, preden bo odšla domov, dali kos kruha in trave in deteljice za živinče. Pa kaj bi z njo, ako ne bo imela kravice? »Na Bavarsko,« se zopet spomni. Pa to je edina možnost spraviti skupaj toliko, kolikor je treba za kravico. Zaslužiti tam stotak. Adam je o tem enkrat govoril, takrat ni hotela o tem niti slišati, toda sedaj je postajal njen odpor vedno slabši, sprijaznila se je s tem. Bala se je samo, kaj naj sama tukaj dela? Zakaj se moži, ako mora Adam takoj po poroki oditi? ... Naenkrat se zamisli in čez nekaj časa se veselo zasmije. »To je dobro!« reče zadovoljna sama sebi. »Kako, da že prej nisem na to mislila!« Bila je vsa kakor spremenjena. Da, tudi ona bo šla z Adamom. Šla bo na Bavarsko, da zasluži, da se muči, da pomaga, da bodo čimprej imeli kravico. Pa sedaj ne bo ničesar rekla Adamu, šele po poroki mu pove. To bo gledal! ...

V teh mislih je potekal čas vseh treh oklicev in približal se je dan poroke. Povsem tiho so jo proslavili. Obadva sta sama stopala rano v jutro od Postrškovega proti Klenču.

Vstajal je sončni februarški dan. Že so prišli iz Postrškovega in bili so ravno na zadnjem bregu zraven stare divje hruške, ko je v stolpu cerkve v Klenču zazvonilo.

»Zvoni,« opozori takoj nevesta ženina, ki je obstal in se razgledaval po okolici.

»To je prvič. Za pol ure bo tretjič zazvonilo,« reče on nekam malomarno in se razgledava dalje.

Tudi Barica ga je spremljala z očmi in se razgledavala po širni okolici. Za Huvješkim Gradinom je ravno vzhajalo sonce. V njegovem jutranjem sijaju se je odražal jasno, kakor na zlatih tleh, črni lik kamenitega Kozine¹. Kakor svetnik na ogromnem oltarju je stal tam na zeleni Gradini. Po dnjim je ležalo Trnovo in temni Lomikarski gradič se je videl skozi redke krone golih lip. Od Trnove je pod Gradino med pašniki, ravnimi kakor miza in povsem še pokritimi s snegom, počasi tekla Čerhovka. Gole vrbe in jeseni, nizki kakor grmovje, so jasno kazali njen vijugasti tok. Kakor kača se je privlekla pri Babilonu iz čerhovskega gozda, v svobodnejši kraj, tekla skoz Tranov in Hamar, se čez žago in mlin prerila do mosta na cesti pri Gori, tekla pod njim in počasi lezla proti Dolgemu in Rdečemu mlinu in dalje proti Zdanovu.

»Počasi teče,« reče Adam in obrne pogled proti Haltrovu. Od tam sta kakor v skoku brzela potočka iz Lahca in Brta, šumeča in pevajoča med potjo. Ta pot jima je bil kratek, pa vesel. Pri papirnici je oba potočka sprejela v sebe Čerhovka in rastla, a je postala še počasnejša ...

»Krasno je pri nas,« pohvali Adam rojstni kraj in ga objame z dolgim pogledom.

»Res, kakor nikjer na svetu,« pritrdi tiho nevesta in vzdihne.

Obadva sta se ta trenutek spomnila svojih skritih namenov, da zapustita ta kraj in odideta na Bavarsko, tja čez one črne gozdove, in kakor da sta drug drugega razumela, pogledala sta oba istočasno na hrbet visoke hodske gore, stoletja starega Čerhova. Kakor starec s sivo glavo stoji pred njima v mali oddaljenosti. Stoji ravno na meji dveh dežel, dveh držav in dveh narodov, pa obrnjen z glavo proti Hodskemu kraju.

¹ Kozina, češki Matija Gubec.

»Tam prek gredo naši na Bavarsko,« je rekel Adam; ni mogel, da ne bi izgovoril.

»Pojdimo raje, pojdimo že!« je silila Barica. Čutila je, kako se je polasča neizrekljiva bol; najrajši bi zajokala, pa ni vedela zakaj...

Tudi Adam je bil danes čudno razpoložen. Kolikokrat je že hodil čez ta hrib, pa nikdar se tu ni ustavil, nikdar ničesar ni opazoval, ničesar, ne Haltrova s Čerhovo, ne kamenitega Kozina, niti mu potoki niso govorili, danes pa vse tako opazi, tako čudno vse gleda. S silo se odtrga od te slike in gre proti Klenču. Ali ko ga zagleda, se mu zdi danes tako nenavaden, povsem drugačen, kakor da je nov.

To mestece je ležalo tukaj na strmem obronku pod gozdom, in hiše in kočice so se kakor grozd, ki je poln drobnih jagod, stiskale ena k drugi. Od tu se je videlo celo mestece, videti je bilo povsem kakor golo, niso ga zakrivala gola debela po vrhovih in gozdovih. Kakor trakovi so se od nje raztezale proti ravnini na dolgo in široko s snegom pokrite livade. Črni kanali, podobni črtam od črnila na belem papirju, delili so drugo od druge.

Jutranje sonce je sijalo na strehe hiš. Najprej so oči opazile rdeče strehe, krite z opeko, ki so kakor ogenj žarele. Kakor da bi bilo mestece s krvjo oškropljeno, tako so se rdečile te strehe. Tako je ogenj pustil na teh strehah spomin na svojo moč... Mnogo več streh je bilo pa iz škodelj. Vrstile so se v vseh barvah nad belimi zidovi. Nove strehe so bile bele kakor sneg, in so se svetile na soncu kakor srebro, starejše so bile sivkasto modre kakor jeklo, najstarejše pa, že doslužene in vlažne, so bile temne kakor zemlja.

V sredi teh kočic in streh, kakor pleša sredi glave, obrobljena z vencem las — je bil klenčki trg, siv in nepravilen, obrasel z grmovjem in lipami, brez tlaka, brez trotoarja, vendar širok in snažen. Na eni strani trga se dviga na vzvišenem mestu velika cerkev z visokim zvonikom. Tam stoji sredi kočic kakor govornik na govorniškem odru, kakor učitelj na odru pred majhnimi šolarčki, ki so tukaj pred njim sedli v majhne, nizke klopi...

Naenkrat zazvoni v zvoniku cerkve z dvema zvonoma.

»Tretjič zvoni,« vzklikneta naenkrat oba — in zdelo se jima je, da done zvonovi nenavadno strogo, kakor da jima govorijo, kakor da ju karajo, zakaj se tako mudita in na vse gledata, kakor da še nikdar ne bi videla vsega tega...

Odtrgata se in gresta s hitrimi koraki. Kmalu sta bila v cerkvi in z njima še dva druga para, eden iz Klenča, drugi iz Dražinovega.

Župnik je poročil vse še pred sveto mašo...

Adam in Barica sta šla kakor omamljena iz cerkve in župnega urada.

»No — kaj vi nič? Kaj ne greste z nami v krčmo? K Heindlu ali k Hausnerju?« vprašali so ju svatje in mladoporočenca iz Dražinovega.

»Ne, ne bomo šli, še žalujemo,« reče Adam in gre naravnost proti Postrškovemu.

Sonce je gredo. S streh so padale ledene sveče, pot pa, ki je bila preje zmrznjena, je postala blatna. Samo v senci, kamor še sonce ni prisijalo, je bilo zmrznjeno. Male mlačice vode na ozkem in izhojenem potu zraven mlina so bile kakor skrivnostne oči s prozornimi vekami, prevle-

čene s krhkim ledom. Ker sta oba novoporočenca hitro šla, jima je pokalo pod nogami kakor da bi hodila po orehovitih lupinah.

Hitela sta, samo, da se čimprej umakneta ljudem izpred oči. Sram ju je bilo, da gresta tako sama, da imata tako žalostno in revno gostijo, brez pesmi in godbe, brez svatov in svatevc. Ko sta pa prišla na njive, je izginila žalost in oba sta si oddanila. Čutila sta, kako prihaja v njuno dušo veselo in radostno razpoloženje... Čutila sta to, a bila sta preveč priprosta, skromna in nespretna v besedah, da bi mogla to povedati in opisati. Zapuščeni in pozabljeni njuni duši, z delom obremenjeni, z revščino, odpovedjo in vsakdanjo skrbjo napolnjeni, sta se zbudili, širili in sijali kakor narava okrog njiju.

Obadva sta dolgo molčala. Sram ju je bilo tega, kar se je zbudilo v srcu, kakor da je to slabost, napaka; če bi šlo za življenje, ne bi spregovorila niti besedice o tem, kar sta čutila, o radosti, ki se ju je polastila, o sreči, ki je je bilo srce polno. Pa vendar nista vzdržala, da bi molčala vse do doma. Obadva čutila naenkrat, da morata govoriti, ker je molčanje postalo neznosno in je samo povečalo oni notranji duševni nemir, ki sta ga čutila.

Adama je z vso silo prevzelo, da bi objel svojo ženo, jo poljubil na usta, pritisnil jo k sebi in zaklical, da bi ga slišale gore: »Barica, moja Barica!« Mesto tega vsega pa reče z mirnim glasom:

»Glej, Barica, kako je Kozina sedaj ves bel,« in v očeh so se mu prikazale solze.

»Jej, res! V jutro je bil pa kakor črncel!« odgovori veselo Barica.

Bilo ji je ljubo, da se je mož prvi oglasil. Lažje ji je bilo, nemir v duši je ponehal. In od tega trenutka nista več molčala. Znovič sta gledala in opazovala široko okolico, oblečeno s snegom kakor z belo platneno srajco. Na tisoč mestih je že sililo na svetlo črno telo matere zemlje. Predpomladanski, kakor puščica ostri žarki sonca so prebadali ono snežno mrtvaško odejo, ki je bila z njo odeta vsa okolica, a temne brazde razoranih njiv so dvigale svoje vlažne glave proti soncu, ki prinaša življenje. Dvigale so pogled tudi proti belkastim nabranim oblakom, ki so se podili po nebu, izginjali za obzorjem, pa zopet novi prihajali od jugozahoda, izza Čerhova.

»Belijo se kakor platno po pranju,« reče Barica in pogleda okrog po zemlji. (Dalje sledi.)

Zaupaj — a vedi komu!

Tako je zapisal prijatelj v spominsko knjigo. Besede, ki zavzemajo malo prostora na papirju, a veliko povedo.

Čeprav gre veliko življenjskih, gospodarskih, političnih, kulturnih in socialnih razdorov na račun nezaupanja do ljudi, ki bi bili v stanu izboljšati položaj, pa se jim ne zaupa. Toliko in nič manj razdejanja človeškega življenja v preteklosti in sedanjosti je povzročila širokogrudna zaupljivost.

Le pogledimo v življenje! Otrok ves srečen in vesel zapusti ljudsko šolo. V radostni ginjenosti gledamo za njim, ki se kakor angel dober in nedolžen poslavlja od vzgojitelja. Z vzornim učnim spričevalom v roki ponosno stopa proti domu, ali v službo, gre v svet, ali pa naprej študira do gotovih mej znanosti.

Pa za nas to ni važno. V življenje gre, bomo rekli, ki ga sam iz dneva v dan vedno bolj spoznava. Na tej poti pa srečuje ljudi, ki hitro kakor stroj in brezobzirno brze mimo njega. Drugi so že bolj obzirni in pozorni do njega, ga pozdravljajo in se mu smehljajo; dalje zopet sreča ljudi, ki ga ustavijo, nagovorijo in slednjič zvabijo za seboj. Zaupal jim je... a komu? Zdaj še ne ve! Toda čas bo prinesel vse na dan...

Zločinca ženejo na morišče. Kdo je? Oni otrok, ki so ga vsega nedolžnega dobri vzgojitelji dali iz svojih rok in ga nepokvarjenega poslali v življenje. Na tej poti pa se je zaupal lahkomišelnim ljudem, nepoštenim elementom, dal je svojo usodo v roke nepoklicanim, brezvestnim ljudem zločina in vsakršne hudobije.

Danes sramotna smrt plačuje njegovo zaupljivost. In kaj vlači v nesrečo in sramoto ves mir poštenih deklet, bodisi doma ali v tujini? Preveč zaupajo postavnim mladeničem, sladkim besedam zapeljivcev. Nikjer zaupljivost tako pogubonosno ne deluje, kot v mladostnem znanju. Na račun prevelikega zaupanja pada nedolžnost deklet, se širi vrsta zapeljivcev, se večja kopa žrtev lahkomišelnih mladostnih zaljubljenosti. In na nje račun se ustvari toliko nesrečnih družin. Koliko mladih mož in očetov obžaluje, da so zaupali srce neprimerni ženski. Zopet joka sto in sto žen in mladih mater, da so tako neprevidno zaupale čustva lepe ljubezni možu, podobnemu satanu. Že po nekaj dneh, mesecih ali letih: zaupanja plačilo je trpko razočaranje.

Da, tako je, prevelika zaupljivost že v priprostitih stvareh življenja mnogokrat razočara. Zato pa glejmo, komu smo zaupali skrivnost, komu dali besedo in svojo roko. Zaupanje ne sme voditi nikdar predaleč.

Zaupaj, ali vedi, komu! Starši, komu zaupate vzgojo svojih otrok? Komu izročate najdražje, deco svojo, ko gre v svet, v službo ali stopa v zakon. In ti, mladina, komu zaupaš usodo svojih let? Komu izročaš cvetje svoje čiste mladosti, komu podajaš prva porajajoča se čustva ljubezni? Vprašaj se večkrat! Človeku ne zaupaj preveč! Le eden je, kateremu se lahko brezskrbno vse zaupa. Le Bogu, ki je večna nezmotljivost in nespremenljivost, lahko res zaupamo, pa ne bomo prevarani nikdar. Gašparič.

Ponižnost je najboljša preizkušnja krščanske zrelosti — brez nje bodo ostale napake v nas, ki nam bodo radi naše domišljavosti ostale prikriti; prikriti tudi drugim.

Rochefoucauld.

Poslušaj sveto Cerkev!

Cerkvene zapovedi so duhovniške novotarije onim, ki ne marajo za sv. Cerkev. Kdo je določil, da kristjan mora biti ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri sv. maši, da se posti, da pristopa k sv. zakramentom in slično? Sv. Cerkev razlaga zapovedi Gospodove: Spomni se, da posvetiš dan Gospodov; kdor je moje telo...; in ona brezštevilna mesta v sv. pismu o postu, molitvi in miloščini. Čemu sv. maši pristostvovati? Zato, ker sv. Cerkev to zapoveduje, a zapoveduje, ker je sv. maša središče bogoslužja, vzvišena daritev, a ti si grešnik in kristjan, ki moraš Bogu darovati v zahvalo za prejete dobrrote, za odpuščenje grehov in da si izprosiš novih milosti in da Bogu izkažeš čast. Vse to ne moreš častnejše izvršiti, kakor da si navzoč pri sv. daritvi.

S čim boš zadovoljil za svoje grehe in krotil strasti? Za to je najuspešnejše sredstvo post. Pokorščina do Cerkve in mrtvenje telesa bo zveličavno delo, a tudi za zdravje koristno.

Dobri kristjani to znajo in se tega držijo, mlačni na to ne mislijo, a brezverci so pa za take stvari gluhi in slepi. Ne preostane nam drugo, da za njih molimo, da jih Bog razsvetli in gane, da spoznajo svoje dolžnosti in da jih tudi vršijo.

Še en nasvet! Dolžnost vsakega katolika, osobito pa akcijonaša bodi, da moli za sv. Cerkev in sv. očeta, tako kakor so prvi kristjani molili v Jeruzalemu za sv. Petra, ko ga je Herod vrgel v ječo. Sv. Cerkev je vedno imela sovražnike, javne in skrite. Ima jih tudi dandanes, tudi v naši državi. Mnoge težave, ki pretijo katoliški veri, imajo izvor v frama-sonskih ložah. Framasonstvo smatra vero za orodje državne politike.

Framasonstvo si prizadeva, da si pridobi čim večji vpliv v vsaki državi, prizadeva si, da bo vera orodje v njegovi roki.

Molimo torej, dragi akcijonaši, k Bogu, da razkrinka tudi to tajno družbo framasonov, kakor je to storil z drugimi veri sovražnimi strujami, ki o njih priča zgodovina katoliške Cerkve.

Ivo Krajnc.

Pred Bogom.

Samotno v mraku
večna luč brli,
in z nežnim bleskom
božji dom zlati.

Svetá nemirnost
semkaj se ne čuje,
tu duša zbrano
svete misli snuje...

Vso težo gledajoč
bodočih dni,
to prosim te, o Bog:
moči mi daj, moči...

M. M.

Kadar molim.

Na zemljo domačo poklekнем
in prosim miru, a mi pravi:
»Jaz sama nesrečna sem matil!«

O, zemlja mi rodna, prepolnjena ran,
če smrt objame mrzlo mi dlan:
Daj v krilu svojem sinu zaspati!

J. T.

Prezgodnji cvetlici.

Kdo te priklical, nežna cvetlica,
v rebri prisojni je iz zemlje?
Veš li, da tvoja vsa sveža lica
bodo kot zlate sanje odšle?!

Sončni žarki so te goljufali,
te zapeljali, zmotili te.
Ti si verjela, si zacvetela,
umreti boš morala — škoda za te.

Sonce se skrilo bo in utonilo,
ti boš za vedno zaspala sladko.
Bele snežinke bodo odele
polja in trate, plan in goro.

A. F.

Spomeniki na vodi!

Dosti nam je uničil romantično lepega moderni čas. Industrija je uničila naše trlje in tkalce, deloma ostalo malo obrt, tudi mline. Onih lepih mlinov na veter je že malo najti. Pa so vendar bili tako lep okras našim nizkim hribčkom.

Ostali so nam pa še mlini ob vodi in na vodi. Zakaj so nam prav za prav tako ljubi, zakaj je na njih nekaj posebno prijetnega, skrivnostnega? Menda radi tega, ker meljejo zrnje, ki mu blagoslova prosimo v prošnji očenaša: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh.« Zdi se mi najlepši ob Muri, tam, kjer je še toliko pristno slovenskega in starega. Mura med Prlekijo in Prekmurjem! Vsa raztrgana je. Noče ubogati stoterih rok, ki ji leto za letom skušajo utesniti tok. Svobodna hoče biti; sama si hoče tok določiti. Pa naj se zažene enkrat čisto do hiš, drugič do zelenih travnikov, ki jim trga telo. Njena je pravica.

Mlini so ji v kras. Poleg šumečih valov ji oni dajejo nekaj življenja. Brez mlinov bi bil njen tok dolgočasen, šume, ki jo na obeh straneh

spremljajo, mrtve. Prijetno je gledati te mline. Z močnimi verigami so pripeti ob močne lesene stebre, zabite v breg. Na močnih čolnih se lahko zazibava mlin in se trese.

Pa tudi njemu je Mura nevhvaležna. Spremeni tok in kolo grabi zaman; obstati mora. Takrat pridejo; ne eden ali dva, deseteri po navadi. Z močnimi vrvmi vlečejo mlin, kakor so nekdanj sužnji vlekli ladje po

(Foto: Juranovič.)

vodi navzgor. Tako se seli, dokler ne pride na mesto, kjer je voda deroča in globoka, da zamore gnati kolo. In zopet se ponavlja monotona pesem mlinskega kamna, dokler je Mura naklonjena.

Ali bo tudi naše mline moderna mlinska industrija počasi strla? Bodo tudi ti spomeniki na vodi, ki so priča naše vaške kulture, izginili? Upajmo, da ne. Saj je tudi v njih nekaj lepega, tudi v njih je pesem in priprostost.

N.

FANT FANTU

Več spoštovanja! Nekaj zelo grdega se je naselilo v duše naših mladih ljudi — nevhvaležnost do staršev! Mladina staršem povrača trud in skrb z nevhvaležnostjo. Ali je treba tako delati, če so starši že onemogli, morda godrnjavi, za delo že nesposobni? Nikakor ne! Pomisli na dobrote, ki si jih od njih sprejel. Delali so za tebe, pritrgovali si, pomanjkanje morda trpeli. Mati je prečula radi tebe marsikatero noč, skrb ji je zaorala brazde v čelo, delo ji delalo žulje na rokah. Pomisli na to! Vedi, da boš tudi ti, če ti Bog da, enkrat star, bolehen, dela nezmožen. Da se ti ne bo povračalo!

Čuček Feliks.

Fant, zakaj stojiš ob strani?

Ena izmed novoletnih želj je bila, da bi prejeli v novem letu tebe, »Naš dom«, z lepo in pestro vsebino in te čitali zdravi in veseli. Upanje se nam je izpolnilo. Prijeli smo prvo številko in se je odkritosrčno razveselili, ker si se nam predstavil v res lepi obliki in z bogato vsebino.

V nečem pa se naše upanje noče izpolniti. Mislili smo, da bo zanimanje vseh fantov zrastle in bodo pristopili v krog tvojih naročnikov! Vendar ne! Mnogo jih je, ki stojijo ob strani! Zakaj? Radi krize? Žal, ne! Ni temu kriva kriza, temveč fantje sami, ker ne presodijo, kaj je izobrazba, kaj je za nje dobro in potrebno in kaj za nje škodljivo. Ne spoznajo, da pospešuje tudi čitanje dobrih listov naše prosvetno gibanje, da je razširjanje dobrih, katoliških listov tudi del prosvetnega gibanja, ki je zelo potrebno ravno v naši dobi, ko napenjajo razna brezbožna društva vse sile, da naše moči razcepijo in počasi uničijo.

Slovenski fant, zakaj stojiš ob strani? Stopi tudi ti v krog tistih, ki so že stopili v naše vrste! Naroči »Naš dom« in ga pridno prebiraj. Tvoja dolžnost je, da stopiš na branik za dobro stvar in pomagaš braniti našo, komaj oživljeno prosveto. Pristopi v krog naročnikov »Našega doma«, zapiši se kot član fantovske kat. akcije in bodi pridni sodelavec pri prire-

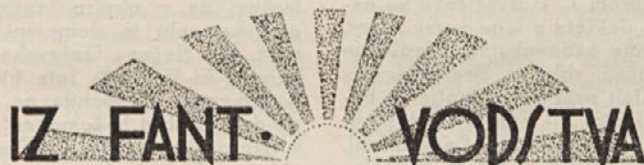
ditvah raznih iger in deklamacij, ki se prireajo v okviru FKA. Ne bodi pristaš tistih fantov, ki jim je, žal, še vedno najljubša zabava posedanje in kvartanje v gostilnah, ples itd. Žalostne posledice tega pa so prepiri in pretepi, konec pa ječa!

Naroči si naš fantovski list »Naš dom«, da boš tako dokazal, da ti je prosveta in izobrazba več kot vino, karte in kol. Dokazi, da si sin vernega slovenskega očeta in matere in ne stoj ob strani Bog živi! France iz Rečice ob Paki.

Kriza našega kmeta. Gospodarska stiska ni prizanesla našim kmečkim domom. Vsi čutimo, da je zamajala prav močno tisto stalnost in trdnost in zadovoljnost kmečkih domov, ki je bila nekdanj tako močna hrbenica narodovega zdravja in moči. Eden glavnih vzrokov krize je nezadovoljnost mnogih, pomanjkanje ljubezni do zemlje, Premalo jo cenimo in tako ji ne žrtvujemo svojih moči v polni meri, kolikor jih pa damo zemlji, jih damo brez one velike ljubezni, ki jo zemlja zasluži. Saj je zemlja kakor dete, ki potrebuje skrbne nege in velike ljubezni. Hvaležna nam bo. Zdi

se, da mnogo naše kmečke mladine zemlji posveča premalo pažnje. Ko postane fant gospodar in dekle gospodinja, takrat se bo dekle moralo žrtvovati. Čemu bi se mučili preje? Ali je to stališče pravilno? Gotovo ne! Zato pomislite, da je treba vso izobrazbo in prosveto tako uravnati, da vas bo vodila k zemlji, da bo ljubezen do zemlje v vas budila. Res je, da so tudi gospodarske prilike danes takšne, da krizo povzročajo. Ne bomo je pa odpravili z jadicovanjem, ampak z delom. Samo ljudje močne volje in velike ljubezni jo bodo mogli premestiti.

Knjižica o Slomšeku, katero je spisal najboljši njegov poznavatelj, prelat dr. Kovarčič, je izšla. Dobili so jo vsi fantovski odseki. Stane le 2 Din. Naj bi jo imel vsak član fantovskega odseka. Če vam knjižic zmanjka, pišite po nje na Prosvetno zvezo v Mariboru.

Prosvetne tekme. Vršile se bodo v aprilu in mesecu maju. Vsi fantovski odseki morajo tekmovali. Tekmovalna snov je sledeča: 1. Anton Martin Slomšek in njegovo delo. 2. Resolucije II. evharističnega kongresa. 3. Poslovnik Prosvetne zveze. 4. Petje. Kot priprava za prosvetne tekme vam služijo: Knjižica o Slomšeku in pa »Dopisi«, v katerih najdete snov za predavanja o resolucijah II. evharističnega kongresa ter tvarino iz Poslovnika.

Tekme posameznikov. Bratje odborniki, te so pa predvsem za vas. Tekmujejo seveda lahko tudi drugi. Tekmovalna snov je »Knjiga načel«, katero je spisal dr. Aleš Ušeničnik. Vzemite v roke »Dopise«, kjer imate snov za tekme.

V marcu obhajamo zopet fantovski praznik (sv. Jožef, 19. marca). Že sedaj mislite, kako bi ta praznik čim lepše proslavili s primerno akademijo.

Nekaj misli o dramatiki. Dobivamo poročila o dramskih prireditvah. Po nekod se vrstijo prireditve ena za drugo, prosvetno delo pa trpi. Pri izbiri iger se prav malo ozira na to, kaj se igra. Za fantovske odseke naj bo merodajno sledeče pravilo: Rajši manj, pa tisto dobro in skrbno izbrano. Naj ne bo fantovskega odseka, ki bi dopustil, da bi bila igrana igra, ki ne spada na naše odre. Šund in manjvredne igre morajo izginiti. Ozirajte se predvsem na cerkveno leto. Več je vreden dobro pripravljen sestanek, kakor pa igra, pa četudi je vrgla ogromno dobička. Več prosvetnih večerov, pa manj iger, pa bomo v prosvetnem oziru zadostili lepše svoji dolžnosti.

Duhovne vaje. Postni čas je primeren, da organizirate po župnijah duhovne vaje za fante. Pobudo naj dajo fantovski odseki.

Kaj še je v februarju zelo važno? Agitacija za »Naš dom«. Vsak naš fant mora biti med naročniki. Koliko ste že storili zanj? Koliko novih naročnikov ste pridobili?

Mohorjeva družba vas tudi prosi za sodelovanje. Lavantinska škofija se je lansko leto častno postavila, kar je gotovo v prvi vrsti vaša zasluga, fantje. Tudi letos z isto vneto na delo, da se število Mohorjanov dvigne. **Misijonska zbirka!** Zbirajte dinar za dinarjem za lep in plemenit namen. **Knjige za koroške Slovence!** Zberite jih in nam jih pošljite!

Kolesarji! Ob priliki Slomšekovih dni se boste pokazali tudi vi. Pripravljamo posebno fantovsko manifestacijo, ki bo zelo učinkovita. Fantovski odseki, sporočite nam, koliko vaših članov ima kolesa in koliko kolesarjev je približno v vaši župniji.

Ne pozabite na redne fantovske sestanke! Tajniki, odpošljite mesečna poročila. Imejte, če še niste, odsekovne svete.

Selnica ob Dravi. Dne 8. dec. 1935 je naša mladina priredila prščno slovesnost na čast Brezmadežni. Še naš najmanjši drobiž je nastopil in deklamiral, da je bilo veselje. Za govorom L. Horvatičeve so nastopili fantje in dekleta z lepo versko igro, ki je žela splošno zadovoljstvo. Sledila je sklepna alegorična slika z Brezmadežno, katero so obdajali naši dobri fantje in belo oblečena dekleta. — Fantje in dekleta iz sosednih župnij, za nami! Če smo mi, selniška mladina, prebili led trde zunanjo sti, ga boste še vi!

Ptuj. Marijina družba pri oo. minoritih je dne 15. dec. 1935 priredila akademijo na čast Brezmadežni. Ljubko uvodno sliko je podal zbor mladih pevcev. Sledile so deklamacije na čast Brezmadežni in govor preds. DKA Lojzke Horvatičeve iz Maribora. Prav posrečena in dobro podana je bila svetopisemska igra, kateri je z zanimanjem sledilo nabito polno gledališče. — Cela prireditel je bila jasen dokaz, kako pridna, delavna in dobra je ptujška mladina.

Sv. Andraž v Slov. gor. Staro leto je že za nami in v novo smo stopili. Tudi meni je dalo pogum, da napišem nekaj iz našega kraja. Imamo fante in dekleta, ki jim je za dobro stvar, dasi nam tudi slabih ne manjka. Toda poguma ne izgubimo. Pri pevskem zboru, ki ga vodi organist Zavec, z navdušenjem sodelujemo. Sedaj na pomlad bomo začeli graditi župnijski dom, ki bo za našo prosveto velikega pomena. V njem se bomo zbirali k sestankom, Bog

daj svoj blagoslov. Pozdravljam fante in dekleta! P....a.

Dijaški odsek FKA pri Sv. Vidu pri Ptuj. Po velikih počitnicah, ob začetku pouka, se je v naših vrstah vzbudila misel, da bi organizirali svoj srednješolski odsek Katoliške akcije. Obrnili smo se na škofijsko vodstvo KA, ki nam je takoj svetovalo vse potrebno, tako da smo za praznik Kristusa Kralja imeli že ustanovni občni zbor svojega odseka, ki od tedaj prireja vsakot tedenske sestanke vseh svojih pristavev, in na teh sestankih študiramo vse katoliške probleme, dela in knjige, kakor tudi spoznavamo svojega sovražnika in njegove metode. Praznik Brezmadežne, ki nam je tudi zaščitnica, smo proslavili zelo slovesno. Vsi člani so se udeležili skupnega sv. obhajila in intimne akademije v čast Brezmadežni, ki se je vršila v Prosvetnem domu. Na tej akademiji nam je naš duhovni voditelj p. Danijel Tomšič izpregovoril lepe, globoke in zelo navdušujoče besede o našem delu in poklicu. Zanje mu na tem mestu še enkrat iskrena hvala. V

Sv. Rupert v Slov. gor. Da ne bomo v Slovenskih goricah zadnji, smo si tudi pri nas osnovali fantovski odsek. Z največjim navdušenjem se nas je zbralo nad 40 fantov, da v okviru fantovskega odseka gradimo sebi in domovini boljše bodočnost. Vsa tlačena fantovska zavest in borbenost, ki je dolga leta bila obsojena na nedelavnost, je planila na dan v en krik po delu. Delati hočemo, zato smo se zbrali v fantovskem odseku. Vsakih 14 dni se zbiramo k sestankom, na katerih se glasi vesela fantovska pesem. Pa tudi drugače skrbimo za pestrost. Lahko rečemo: Pri nas je veselje doma, zato vabimo še tudi duge poštene ruperške fante v našo skupnost, ker le v združenih močeh bo naša rešitev.

Artiče pri Brežicah. Spali smo doslej v našem lepem kraju. V bodoče pa ne bomo več. Val fantovskega gibanja je pljusnil tudi v Artiče. Poživilo se je zopet prosvetno društvo. Vešče roke so prijele za društveno krmilo. Tudi fantje smo si po zgledu drugih župnij osnovali svoj fantovski odsek. Na ustanovni sestanek je prišel iz Maribora podpredsednik Vodstva fantovskih odsekov Mirko Geratič ter nam podal smernice za delo. Nič ne dvomimo, da bomo uspeli.

Kamnica pri Mariboru. Ni nas sicer veliko, a delamo vendarle. Fantovski odsek pod večjim vodstvom g. kaplana ima redne tedenske sestanke. Prav zajemljiva je snov, ki jo obdelujemo na sestankih. V zadnjem času smo obravnavali Knjigo na-

čel, resolucije II. evharističnega kongresa itd. Sodelujemo večkrat tudi pri igrah prosvetnega društva. Lansko leto smo na praznik Kristusa Kralja s sodelovanjem deklet priredili lepo uspelo akademijo. Za »Naš dom« marljivo agitiramo. Samo eno bi še želeli: Da bi se oklenili fantovskega odseka vsi dobri in pošteni fantje, katerih v Kamnici ni malo.

Svečina. Fantovski odsek prosvetnega društva smo zopet poživili. Na naš prvi sestanek je prihitel naš stari znanec Mirko Geratič iz Maribora, ki nam je spregovoril spodbudne besede. Na čelo novega odbora smo postavili tovariša Anderliča. Ves novi odbor jamči za uspešno delo. Posebno pozornost smo sklenili posvetiti mladcem. Še to bi naj omenili: pet članov fantovskega odseka se je odločilo za duhovne vaje, katere so opravili pri oo. je-

zuitih, (Fantje, posnemajte! Op. urednika.) Vso skrb pa bomo posvetili novemu društvenemu domu, katerega hočemo že letos postaviti.

Maribor. Prosvetno delo vršimo v smislu navodil centrale. V teku novega poslovnega leta, to je od 28. oktobra 1935 pa do danes smo imeli že 13 sestankov. — V okviru Maratona se tudi seveda športno udejstvujemo. Povemo pa, da nikdo ne sme k športnim igranjem, če ne poseča redno fantovskih sestankov. Vse sestanke vedno odvarjamo z molitvijo. Je to kaj dobra veščina. Vsak, komur versko življenje ni po godu, hitro odpade, ostane le dobro zrnje. Uvedli smo tudi v smislu sklepa Vodstva mesečno skupno obhajilo za odbornike. Odborniki se tega vestno držijo. Pripravljamo se na igro »Luč z gora«. Tudi petje smo uvedli.

DEKLE DEKLETU

Ne bodimo take! Spominjam se dogodka, ki sem ga doživela pred nekaj meseci. Skupina žensk-romaric je šla po cesti. Že nekaj ur smo hodile. Bile smo kakih 20 minut oddaljene od majhnega trga. Mlajše smo bile še prav čile, starejše so že tožile, da težko hodijo. Posebno ena je že težko premikala noge. Naenkrat zaslišimo za seboj ropot voza. Pogledamo, kdo bi se danes, ko je nedelja, tako navdušeno vozil okrog. Zagledali smo voz enovpreznik. Na njem je sedelo postavno kmečko dekle. Ko je privozila do nas, je zaustavila nekoliko in vozila počasi. Vprašale smo jo, kam se pelje. Pokazala je proti vasi. Ena priletna žena, ki je že komaj hodila, jo je poprosila, da bi se smela do vasi z njo peljati. Dekle ošabno odkima in pozone konja. Komaj sem mogla razumeti, da je kaj takega mogoče. Taka surovost in neotesanost enega dekleta! Sklenila sem pa, da bom vsikdar, ko me kateri človek prosi za uslugo, poklicala v spomin tisti dogodek iz romarnja in pomagala. Tončka.

»Oj zakon, zakon, ti si svetl!« Mladina, se li zavedaš vzvišenosti tega poklica? Bog ve? Morebiti baš pod krinko ljubezni teptaš majniško cvetje svoje mladosti. In baš zato je potem toliko stritih src in razdrtih družinskih ognjišč. Vzvišen je ta zakrament v očeh nebeškega Očeta. — Nikdar ne pozabim slike, ki sem jo videla

v nekem nemškem katoliškem listu: za-ročenca s sklenjenimi rokami, belo oblečena, sta zatopljeni v molitev in angel varuh ju drži v rahlem objemu, nad glavama je bil pa upodobljen križ v zlatem soju. Slika je pomenljiva! Molitev, pobožnost naj odlikuje sorodni duši. Čistost telesa in duše je izražena v belem oblačilu. Dekle, fant izkažita se vredna otroka Brezmadežne. Čim pogosteje vaju naj vodi pot k tabernaklju. In angel čiste ljubezni bo bdel nad vama. In križ! Le z njim junaško na življensko cesto! V njem je končna zmaga. Micka Krumpak.

Dekl. K. A.

V dneh od 27.—31. dec. 1935 in od 2.—6. jan. 1936 je škofijsko vodstvo DKA v domu šolskih sester v Mariboru priredilo pod vodstvom duh. svetnika g. Drago Oberžana prve duhovne vaje za dekleta. Lepo število, 124 deklet je priromalo v Maribor. Mnoge so imele za seboj šest do sedemurno težko, blatno pot, a prišle so, gnane od notranjega ognja, da v zbrani samoti dvignejo bogastvo svojih duš in da se pripravijo za življenje tam zunaj.

Dekleta, vesela in srečna ste šle od duhovnih vaj. Same ste pripovedovale, da bi hotele govornika, ki je z božjo besedo zajemal Vaše duše, še in še poslušati. »če bi Vam dali kaj jesti ali ne«. — Priprosto je bilo izraženo to, a govorilo nam je o Va-

šem notranjem razpoloženju, o sreči, ki ste jo našle.

Iskreno slovo od Vas, dekleta draga, in božji mir, ki ga nosijo v očeh čiste duše, nam je ostalo sveto poroštvo, da ste s poživljeno bodobo Kristusovo v svoji duši prestopile prag doma duhovnih vaj, jo

nesle v življenje, v svoj dom in v župnijo svojo.

Ne pozabite, dekleta draga, duhovnikove sklepne prošnje: »Marija mi postani, ki boš s vojim poduhovljenim življenjem prinašala svetu Kristusa!«

OBRTNA MLADINA

Nekaj o organizaciji. Obrtnškemu stanu pripadajo sicer tudi tovarniški delavci in tudi industrijalci, podjetniki, vendar mislimo tukaj predvsem oni srednji obrtniški stan, ki ga tvorijo samostojni rokodelci. Tem je posvečen ta kotiček, predvsem seveda vajencem in pomočnikom. Ugotoviti moramo na žalost, da nam manjka danes trdno povezane organizacije mojstrov in tudi pomočnikov ter vajencev. Tako zgublja ta stan svojo izrazitost in posebnost. Zdi se tudi, da je premalo smisla za strokovno prosveto in vzgojo. V Slovenski Krajini so še do danes ostale obrtniške organizacije, takozvani cehi, dasiravno nimajo več tistega delokroga, kakor so ga imele nekdaj. Stari moške še pripovedujejo, kakšna discipline je vla-

dala v cehih in kako so mojstri vzgajali svoje vajence in vodili svoje pomočnike. Vse delo pa je bilo tesno naslonjeno na Cerkev in vero. Danes so tudi v tem oziru postali nekoliko moderni. V Slovenski Krajini imajo še danes razne cehe, čevljarškega, krojaškega, kovaškega, mlinarskega. Spominja še danes vse, ki so člani ceha, da je potrebno tudi obrtniku, da živi po veri, da je tovariški z drugimi mojstri in pomočniki, da je tudi kot delavec potrpežljiv in soliden. Našemu času bi bila organizacija obrtnikov in pomočnikov po zgledu cehov gotovo potrebna in je škoda, da je zamrla. Morda se bo dalo poživiti tistega duha skupnosti in discipline, ki je bil starim nekdaj v ponos.

DELAVSKA MLADINA

Na pravo pot. Delavstvo in delavska mladina nista bila nikdar v zavidanja vrednem položaju. Izročeno neusmiljenemu kapitalu, je najbolj čutilo, kako hudo je, če se ponižuje dostojanstvo človeka in se mu onemogoča svobodno in resnično življenje. Pod tem nevidnim, a zato bolj čutenim pritiskom živi naša delavska mladina in delavstvo sploh. Ali bo mogoče najti izhod? Gotovo! Saj so celo dvojji, ki obljublajo rešitev in pomoč: katoliška Cerkev, oziroma katoliški življenski nazor na eni strani, na drugi pa vsi oni, ki so Cerkvi tuji, naj se potem imenujejo komunisti ali socialisti ali svobodomiselci. Vsi veste, da se nekateri obrnejo na to, drugi na ono stran. Nekateri poslušajo Cerkev, ker vedo, da je v njej nekaj resničnega in večnega, drugi poslušajo nasprotnike

Cerkve, ker so njihove obljube bolj medene in sladke, čeravno so varljive, neresnične, morda celo nemogoče. Skrijejo se večinoma tako, da njihove barve ni mogoče hitro spoznati, prihajajo v ovčjih oblačilih. Nihče ni bil in ni na znotraj tako gerabežljiv volk kakor so ravno tisti, ki obetajo delavcem nebesa na zemlji — brez Cerkve in vere. Vse, kar so dosedaj zgradili lažievangelisti, so zgradili na sovraštvu in nezaupanju, ničesar pa ne iz ljubezni. Plemenitih sil v delavcu niso negovali, pač pa so razpalili strasti. Na njih je krivda, da delavec ječi danes kakor v ječi. Zato pa — ne verjemite tistim, ki ne prihajajo k vam v imenu Kristusove ljubezni, ampak smatrajte jih za sovražnike resnice in svoje škodljivce. Naše geslo bo: Cerkev, ljubezen, tovarištvo!

Vsem društvom, ki si ustanavljajo športni krožek!

Koncem maja ali začetkom junija se bodo vršile v Mariboru lahkoatletске tekme za pokal »Slovenskega gospodarja«, t. j. je za krasen srebrn in pozlačen kelih, katerega je podaril »Slovenski gospodar« štajerski mladini, da se v plemenitih športnih tekmah bori za njegovo osvojitvev. Odseki Sv. Tomaž, Sv. Peter, Sv. Benedikt, Sv. Jurij, Sv. Jakob in Sv. Trojica se teh tekem spominjajo iz leta 1932., ko so se vršile prvič ob priliki štafetnega teka skozi Slovenijo na Slomšekov grob. Takrat si je pokal osvojil začasno odsek Sv. Tomaž pri Ormožu, kateri hrani pokal še danes, ker se v zadnjih letih tekme niso mogle vršiti.

Pravila

k tekmam za pokal »Slovenskega gospodarja« so sledeča: 1. Tekmuje lahko vsako društvo ali odsek, včlanjen v mariborski »Prosvetni zvezi«. 2. Pokal postane trajna last tistega društva ali odseka, ki zmagá trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Prvič je bil zmagovalec odsek Sv. Tomaž pri Ormožu. 3. Tekmuje se v sledečih panogah: skok v višino, skok v daljavo, met krogle 7,25 kg, tek 100 m in 1500 m. 4. V vsaki panogi postavi vsak odsek največ dva tekmovalca, vsak tekmovalac pa sme tekmovati največ v štirih panogah (od petih), tako, da postavi vsak odsek največ deset, najmanj pa štiri tek-

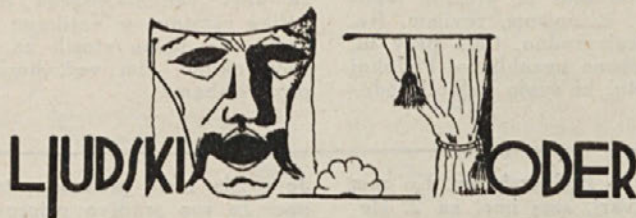
movalce. 5. Pri skoku v daljavo in metu krogle ima vsak tekmovalac tri poizkuse ter se šteje najboljši uspeh, pri skoku v višino pa ima vsak po tri poizkuse pri vsaki višini. Začne se skakati pri višini 105 cm ter se stopnjuje po 5 cm. Ako tekmovalac pri gotovi višini, n. pr. pri 130 cm ne preskoči, nima pravice do nadaljnega tekmovanja.

Lestvica za dosego točk

je sledeča: za 100 m v 16 sekundah je 0 točk, za vsako desetinko boljše 2 točki, torej za 11 sek. 100 točk. Za 1500 m v 6 minutah 0 točk, za vsako sekundo boljše 1 točka, torej v 4 minutah 20 sek. 100 t. Za skok v daljavo za 350 cm 0 točk, vsak centimeter pol točke, torej za 6 m 125 točk. Met krogle za 5 m 0 točk, za vsak centimeter 0,20 točke, torej za 12 m 140 točk. 6. Pokal prejme zmagovalec (društvo ali odsek) v last do sledečih tekem, oziroma po treh zaporednih zmagah ali petih zmagah v presledkih v trajno last.

V prihodnji številki »Našega doma« bomo priobčili navodila za priprave na tekme, to se pravi, navodila za treniranje. Pričakujemo, da bo udeležba na tekmah številna in da bodo tudi odseki pokazali dosti volje in na tekmah dokazali, da so se pripravljali vneto. — Že sedaj se dogovorite, kateri boste tekmovali in začnite s pripravami.

Vodstvo športnih odsekov PZ.

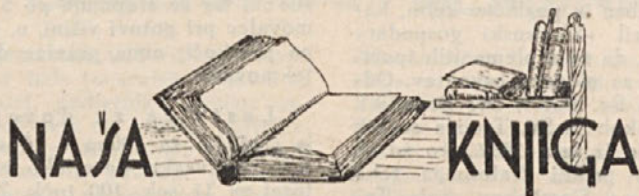

Repertoar. Ljudje, ki hočejo imeti v svojem delu uspeh, naredijo načrt. Načrt je potreben tudi pri igranju. Za eno leto seveda. Takemu načrtu pravimo repertoar. Igrati brez načrta, igrati morda igre, ki

pridejo slučajno v roko temu ali onemu, bo odru več škodovalo kakor koristilo. Vsak oder bi moral paziti na to, da igra vsako leto vsaj eno versko igro, oziroma duhovno igro, potem kakšno dramo, to je

resno življensko igro, vmes kakšno veselo igro ali kakšno narodno igro. Izbrati je treba vedno takšne igre, ki imajo kakšen smisel in vzgojni pomen. Plitvih stvari, brez katerih tudi slovenska književnost ni, ne spravljamo na oder. Veseloiigre navadno nimajo posebnega vzgojnega pomena, vendar rabijo ljudje tudi nekaj zabave in smeja, zato bomo dostojne veseloiigre tudi lahko uprizarjali. Težko je zahtevati od naših odrov, da bi spoznali vsa oderska dela, vendar se lahko zahteva vsaj to, da

vsako igro, ki jo nameravajo igrati, presodijo, če je dobra ali ne, če je za kmečke ljudi ali za delavstvo ali morda bolj za meščanstvo. Z ozirom na izbiro iger bi bilo seveda želeli, da naše prosvetne centre dajo smernice in pomagajo našim ljudskim odrom. Počasi pridemo do tega. Dokler je pa vsak oder navezan sam na sebe, pa naj pomni, da je izbira iger velike važnosti, če hoče oder res vzgajati in ljudem nuditi zdravega, poštenega užitka. Igralec.

Knjiga knjig.

To ime so dali sv. pismu. Prav! Sveto pismo bo ostalo in ga bodo čitali tudi takrat, ko morda nobene izmed knjig, ki jih sedaj ljudje čitajo, ne bo nikjer, ker se bodo že izgubile ali preživele in izgubile na privlačnosti. Žal, da smo tudi Slovenci med tistimi, ki sv. pismo premalo cenimo in čitamo. In vendar je nekdanj ta knjiga bila edino berilo naših kmečkih hiš. Nedelje popoldne so porabili, da so čitali sv. pismo. Tako so nedeljo naredili od zore do mraka za pravi »dan Gospodov«.

Kaj bi ugotovili, če bi šli danes od naše knjižnice v društvo do druge? Gotovo to, da je malo knjižnic, ki imajo v svojih seznamih tudi sv. pismo. Morda je tudi število tistih naših hiš, ki imajo sv. pismo, premajhno. Če pa se najde, ali ni morda shranjeno kje globoko v omari ali na podstrešju in leži pozabljeno in neizkoriščano. Naredilo je prostor leposlovnim knjigam, časopisom, revijam. Ne, da bi bilo to grajevredno, toda prav ni, če pustimo sv. pismo pozabljeno. Podobni smo potem kmetu, ki svojo najbolj rodo-

vitno njivo pusti ležati nezorano, ko bi mu vendar dajala največ.

Tolikokrat povdarjamo, da je vera najjačje jamstvo za zdravje naroda in za srečo naših domov. To življensko silo vere pa črpa človek tudi iz sv. pisma, ki pomeni tudi za priprostega človeka dragocen zaklad, vir spodbude in tolažbe. Zato ni prav, če opuščamo stare navade, med njimi tudi sv. pismo, ki so ga nekdanj v družinah čitali. Obnovimo nekdanjo navado na ta način, da bomo fantje sami poskrbeli, da pride sv. pismo v hišo, oziroma iz pozabljenja na dan. Čitajmo ga sami in priporočajmo ga tudi ostalim v hiši. Ena izmed nalog akcionashev!

Razstava katoliškega tiska. Letos namerava biti v Rimu, v Vatikanu, razstava katoliškega tiska iz vseh krajev sveta. Slovenija bo gotovo častno zastopana. Saj ima naš razmeroma mali narod na polju katoliškega tiska lepe uspehe. Neprijetno je samo to, da je v svetu poleg dobrega še prav veliko slabega tiska. To leto velike razstave v Vatikanu naj bo za nas nagib, da bomo storili za dober tisk v svoji okolici čim več, borili se pa tudi proti slabemu.

Iz uredništva. — Podgorskemu. Ko sem sprejel Tvoje stvari, sem imel za 2. številko vse pripravljeno. Priobčil bom v 3. številki. Morda oboje istočasno. Glede članka, ki ga nameravaš napisati, Ti težko dam kakšen nasvet v listu samem. Naredi kratko, upam, da boš tudi vsebinsko zadel. — **Thaler:** Črtico priobčim prihodnjič.

Je prišla malo prekasno, takrat, ko sem imel že vse gradivo pripravljeno. — **Lo-vreti Bojan:** Tudi Tvoj članek pride na vrsto. — **Musek V.:** Priobčil sem poročilo. Članek bom moral razdeliti na dve ali tri številke. V celoti ga je težko priobčiti, ker se moram držati določenega razporeda v listu.

Posetnica,
(M. Lah; 10 točk.)

G.

Simon Topovič,

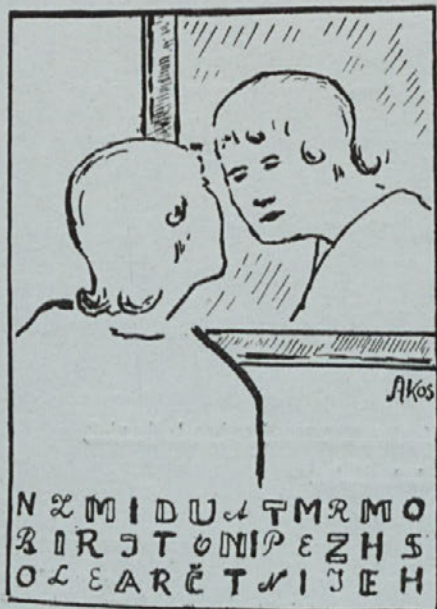
Krk.

Kaj je ta mož?

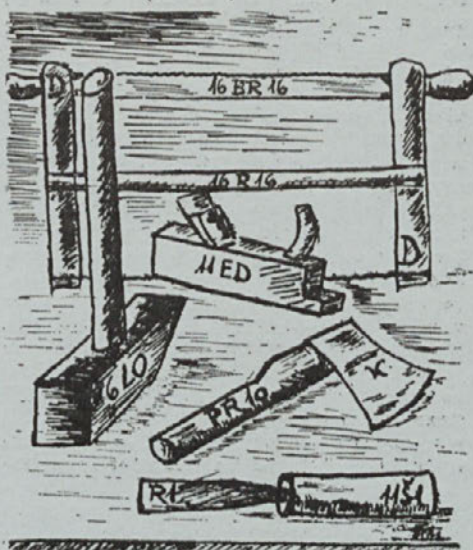
Fiziognomična uganka.
(J. Š.; 25 točk.)

Ogledalo.
(A. Kos; 25 točk.)

Orodje,
(A. Kos; 25 točk.)

Vse uganke prav rešene dajo 135 točk. Rešitev je poslati do 25. februarja na naslov: Ugankarski striček »Našega dom Maribor, Koroška cesta 1, Dva, ki bosta izžrebana, bosta dobila nagrado.

Rešitev ugank v januarski številki
»Našega doma«.

1. Koledar. Kaj kdo v mladosti zagreši, na to v starosti se jezi.
2. Ena čba. Sreča je opoteča.
3. Cilj. V tem znamenju boš zmagal.
4. Konjiček. Novo leto, tisoč sreč mi si vsi želimo, grenke krize oster meč skupno razlomimo, ne klonimo!
5. Posetnica. Zastavljalec ugank.
6. Sestavnica. Vrniti nikdo ne more, niti sam božji ukaz, nikdo ne more doiti, s čimer odbežal je čas.

Prav so rešili: Novak Joško (6), Lojze Sotošek (1), Milena Zabukovec (1), Sodja Joško (6), Mlakar Jožef (6), Trbošek Franc (2), Sodja Franc (6), Cesar Anton (6), Jug Franc (6), Franca iz Cezanjevc (3), Hamersak Vinko (6), Bežjak Marko (6), Čekuta Vilko (6), Kos Tone (3), Čakš J. (1), Osojnik Maks (3), Čeh Nace (5), Pečnik Angela (2), Tonačeva Urška (2), Makoter Jože (1), Franc iz Negove (3), »Mariborski firbeci« (6).

Izžrebana sta bila: Hamersak Vinko, Čagona, p. Sv. Anton v Slov. gor., in Čekuta Vilko, Ljubljana, Podrožnik ceste VII, št. 31.

Mojim ugankarjem, Francka iz Cezanjevc: Da bi Te kokljaj! Meniš li, da je ugankarski striček dr. Vsezna, da bi kar

na 30 km daleč zvohal Tvoje pravo ime? Pripravljen sem imel škrnicelj bonbonov, sladkih kakor dren, ko je najbolj zelen, da bi Ti jih dal. Pa meniš, da Ti jih bom poslal? Nak! Nalašč ne, ker ne vem za Tvoje slavno ime. Drugič prosim s polnim imenom. — Angela iz Rožne doline: V mojem kotičku je bilo natisnjenih šest celih ugank, Ti pa si našla samo dve. Dokaz, da ne znaš šteti niti do pet. Zato pravi ugankarski striček: Marš nazaj v prvi razred! — Kovačec od Sv. Andraža: Uganko bom dal prebrisati. Toda ali je v resnici izvirna? Joj, če ni! G. Žreb bodo hudi. Drugič pa ne pozabi priložiti rešitve. — Nace iz Prlekije: Tudi za Tebe velja, kar sem povedal Angelci. Bi bila lep par! Tudi Ti ne znaš šteti do pet. »Naš dom« ima 20 strani, ne pa 16, kot trdiš Ti. Zato dobiš v računstvu ponavljalni izpit. — Prešmentano! Letošnja zima pa je kot žaltavo maslo. Nikomur ne tekne. Koliko škode imajo ubogi dilcarji, ko ne morejo pokazati svoje umetnosti. Ni čuda, da v tej zimski krizi tolažijo svoje gorje, kakor vedo in znajo. Tudi ugankarski striček se je naveličal čepeti doma in čakati na sneg, zato je povabil g. Žreba na sprehod. Še

g. Škrat, tisti namreč, ki meša črkostavcem črke, se je prišutil zraven, Mahnil smo v okolico. Počasi smo klešturili naprej. G. Žreb so zmerjali blato, tiskarski Škrat je občudoval dražestne gospodične. Iz same objestnosti je skakal iz luže v lužo, da so se gospodične strahoma umikale ter žalostno zrle na svoje golantne plašče, ki so bili polni umazane packarije. Smilile so se mi, zato sem rekel proti muhastemu Škratu: »Fej, sram te bodi, packa!« Bal sem se nesreče, ko sem videl, kako so našminkana lica bledela. Nesreča je prišla. Ata Žreb so dostojanstveno obstali pred gostilno »Pri belem zajcu« ter nas, namreč mene in ugankarskega strička ter Škrata, povabili na litrček. Hej, kako se je to dobro zdelo ugankarskemu stričku! To je bilo znamenje, da so ata pozabili na znano storijo o popackanih hlačah. Vince je teklo. »Oj vince, vince rumeno, haha...« G. Žreb so junaško zakrožili: »Prej pa ne gremo dam, da se bo šajnal dol prot Ljubljani!« Rečem vam, bilo je krasno! Glavna točka sporeda v krčmi je bila volitev »mist«. Veste kaj je to »mist«? To je bilo šele krasno! Škrat je bulil oči kot vol, ko so se predstavljale gospodične.

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE
EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

ZAVARUJE: POŽAR - VLOM - NEZGODE
KASKO - JAMSTVO - STEKLO
ZVONOVE - ŽIVLJENJE
KARITAS

Podruž. Cella: Palača Ljudske posoil.

Glav. zastopstvo: Maribor. Loška ul. 10

Kralevni zastopniki v vsaki fari

Izdaja Konzorcij Našega doma. — Urejuje in predstavlja lastnika dr. Josip Meško.
— Tiska Tiskarna sv. Cirila, predstavnik Albin Hrovatin. — Vsi v Mariboru.